

SINIF ÖĞRETMENLERİNİN ÖĞRENME-ÖĞRETME SÜRECİNDE DRAMA ETKİNLİKLERİNE YER VERME DURUMLARININ İNCELENMESİ

Serap UZUNER YURT

Öğr.Gör.,Erzincan Ü. Sağlık Hiz. MYO, Çocuk Gelişimi Programı, suzuner@erzincan.edu.tr

Bircan EYÜP

Arş.Gör.,KTÜ Fatih Eğitim Fakültesi, Türkçe Eğitimi Bölümü,bircaney@gmail.com

ÖZET: Araştırmanın amacı, sınıf öğretmenlerinin öğrenme-öğretme sürecinde drama etkinliklerine yer verme durumlarının belirlenmesidir. Araştırmada tarama modeli kullanılmıştır. Çalışma, 2010-2011 eğitim öğretim yılında Trabzon il merkezinde bulunan ve Millî Eğitim Bakanlığına bağlı devlet okullarında görev yapan 90 sınıf öğretmeni üzerinde gerçekleştirilmiştir. Veri toplama aracı olarak anket kullanılmıştır. Verilerin analizinde frekans ve yüzde değerlerinden yararlanılmıştır. Yapılan araştırma sonucunda sınıf öğretmenlerinin %55.6'sının drama ile ilgili herhangi bir eğitim almadığı, %96'sının derslerde drama etkinliğine, çoğunlukla da Türkçe ve Serbest Etkinlik derslerinde yer verdiği ortaya çıkmıştır. Araştırmada ayrıca, sınıf öğretmenlerinin araç-gereç olarak sıklıkla çocuk edebiyatı metinlerini kullandıkları, %78'inin drama etkinliğini sınıflarda yaptıkları, % 34.8'inin dramada bütün aşamaları kullandıkları ve dramada kullanılan teknikler konusunda genellikle yetersiz oldukları belirlenmiştir. Bu sonuçlar doğrultusunda öğretmenlere çeşitli hizmet içi kurslar ve seminerler verilerek drama konusunda bilgi ve becerilerinin geliştirilmesinin gerekliliği ortaya çıkmıştır.

Anahtar Kelimeler: Drama, Sınıf Öğretmeni, Öğreme-Öğretme Süreci, İlköğretim.

THE STUDY OF CLASSROOM TEACHERS' USE OF DRAMA ACTIVITIES IN TEACHING-LEARNING PROCESS

7

ABSTRACT:The aim of this study is to determine how much the classroom teachers use drama activities in teaching-learning process. In our study, descriptive model was used. The study was performed on 90 classroom teachers working in state schools affiliated to Ministry of National Education in Trabzon city center in 2010-2011 school year. Survey was used as a tool to obtain data. Frequency and percent value were used in data analysis. As a result of the study, it was concluded that 55.6% teachers did not take any drama courses, and 96% use drama activities in their courses especially in Turkish and free activity courses. Also, in the study it was revealed that classroom teachers often use children literature texts as their tools, 78% perform the drama activities in classrooms, 34.8% use all the phases of drama and generally they are not sufficient in terms of using all the techniques of drama. Therefore, teachers should be equipped with sufficient knowledge and ability by giving them various in-service courses and seminars.

Key Words: Drama, classroom teacher, teaching-learning process, elementary school

GİRİŞ

Dünyamızın bilgi çağını yaşadığı bu dönemde eğitimin asıl amacı düşünen, anlayan, yorumlayıp yeni bilgi üreten, bilimsel düşünerek sorun çözen insanlar yetiştirmektir. Bilginin büyük bir hızla tükenerek yeniden üretildiği çağımızda, bireyin ve toplumun geleceği; bilgiye ulaşma, ulaştığı bilgiyi kullanma ve yeni bilgi üretme becerilerinin düzeyine bağlıdır. Bu becerilerin edinilmesi ve ömür boyu devam ettirilmesi, ezberlemek yerine bilgi üretimine önem veren yenilikçi bir eğitim anlayışıyla mümkündür. Bu düşünceyle 2004 yılında 21. yüzyılın öğrencilerini yeni bir vizyonla yetiştirmeyi amaçlayan ilköğretim programı hazırlanmıştır.

Etkinliği temel alan 2004 ilköğretim programında öğrencinin bilgiyi kendi yaşantıları yoluyla yapılandırması önem kazanmaktadır. Bundan dolayı yeni programın başarısı için öğrenci katılımına önem veren aktif öğretim yöntemleri önemli bir yer tutmaktadır. Bu yöntemlerden biri de dramadır.

Drama, bir sözcüğü, bir kavramı, bir davranışı, bir tümceyi, bir fikri, bir yaşantıyı veya bir olayı; doğaçlama, rol oynama gibi tiyatro ya da drama tekniklerinden yararlanarak, bir grup çalışması içinde oyun veya oyunlar geliştirerek, eski bilişsel örüntülerin yardımıyla yeniden yapılandırılmaya yönelik etkinlikler sürecidir (San: 1990: 573). Önder'e (2010: 7) göre eğitici drama; önceden belirlenmiş açık ve net eğitim amaçları olan, tüm çocukların kendi öğretmenleriyle birlikte, daha çok büyük motor hareketlerle yaptıkları, ifade etmeye, rol oynamaya, canlandırmaya ve tartışmaya dayalı grup etkinlikleridir. Güneş (2007: 294) ise dramayı doğaçlama, canlandırma vb. tiyatro ya da drama tekniklerinden yararlanılarak, bir grup çalışması içinde, öğrencilerin bir yaşantıyı, bir olayı, bir düşünceyi, bir kavramı ya da beceriyi, ön bilgilerinin kullanarak yapılandırması, anlamlandırması ve canlandırması şeklinde tanımlar.

Bir toplumda yeni ürünleri ortaya koyabilecek ve her alanda etkinliğini sürdürebilecek yaratıcı bireylere gereksinim durulmaktadır. Eğitimde drama alanı her zaman yaratan, kültürel etkileşimini çoğaltabilen, bilgiye doğrudan, aracısız ulaşma becerilerine sahip bireyleri yetiştirmeye yöneliktir. Drama ayrıca toplumdaki "çağdaş insan" gereksinimini karşılamada ve yaratıcı bireyi yetiştirmede etkili olabilecek bir alandır (Adıgüzel, 2000: 5).

Önder'in (2002: 71) aktardığına göre; eğitici dramadan, okul öncesi ve temel eğitim çağı çocuklarının eğitilmesinde elde edilebilecek yararlar konu ile ilgili uzmanların (Balton, 1988; Chambers ve diğerleri, 1997; Fein, 1981; Golomb ve Cornelius, 1977; Herg, 1981; Janzon ve Sjoberg, 1984; McCaslin, 1984; Rosenberg, 1984; Rowan, 1982; Slade, 1995) görüşleri çerçevesinde şunlardır: Çocukta yaratıcılığı ve hayal gücünü geliştirmesi, zihinsel kapasiteyi geliştirmesi, kendilik kavramının gelişmesine katkı, bağımsız düşünme ve karar verme, duyguların farkına varılması ve ifade edilmesi, iletişim becerilerine olumlu katkı, sosyal farkındalığın artması ve problem çözme yeteneğinin gelişmesi, grup içi süreçlere olumlu katkı, öğretmenle çocuklar arasında olumlu ilişkilere katkı, genel öğrenci performansına olumlu etki, özel niteliklere sahip çocukların eğitilmesidir.

Drama çalışmaları, eğitim sistemimizde hemen hemen bütün dersler için bir öğretim yöntemi olarak giderek daha da yaygınlaşmaktadır. Bu da beraberinde bu alanda öğretmenlerin eğitim alması gerekliliğini ortaya koymaktadır. 1998-1999 öğretim yılından itibaren, eğitim fakültelerinin programları yenilenirken, okulöncesi öğretmenliği programına "Okul Öncesi Eğitiminde Drama" ve sınıf öğretmenliği programına "İlköğretimde Drama" adı altında dersler konulmuştur (Şimşek, 2004: 47).

İlköğretimin birinci kademesini kapsayan 6-11 yaşlarında eğitim ve öğretim faaliyetleri yoğunudur. Bu dönemde düşünme becerisi somut özellikler taşır. Çocuklar duyu organlarıyla algıladıkları durumlar içerisinde düşünüp akıl yürütebilirler. Sosyalleşme ve başarı arzuları ön plandadır. Bu dönemde aşırı hareketlidirler. İlköğretim yıllarında dil gelişimi hızlıdır. Kelime dağarcığı hızlı ve önemli biçimde zenginleşir. Bu dönem çocukları başarılı olmaz ve takdir edilmezlerse aşağılık ve yetersizlik duygusuna söz kapılabilirler. Eğitimde drama yöntemi, gerek hazırlık gerekse uygulama ve değerlendirme aşamalarında öğrenci merkezli eğitimi baz alır. Amaç çocukları öğrenme süreci boyunca etkin kılmak, bu süreç içerisinde neşeli vakit geçirmelerini ve öğretilenlerin kalıcılığını sağlamaktır (Selimhocaoglu, 2004: 5). Ellington, Addinall, Percival; Harvard-Project-Zero; Wagner'a göre de, drama bilişsel, duyuşsal ve psikomotor hedefleri öğrenmede, özellikle de yüksek düzeyde analiz, sentez ve değerlendirme ile ilgili düşünme becerilerini geliştirme de önemli bir rol oynar (Aktaran: Dorion, 2009).

Eğitimde drama uygulamalarının ülkemizde ve yurtdışında İlköğretimde Fen Bilgisi, Matematik, Hayat Bilgisi, Dil öğretimi gibi farklı pek çok alanda etkili olduğu sonucuna ulaşan çok sayıda çalışma bulunmaktadır. Bu çalışmalarda drama eğitiminin öğrencilerin dinlediğini anlamayı ve hatırlamayı kolaylaştırdığı, Matematik, Fen Bilgisi derslerinde bilgilerin kalıcılığı ve derse yönelik öğrenci tutumları üzerinde etkili olduğu (Kayhan, 2004; Yalım, 2003), sosyal bilgiler dersinin öğrenilmesinde ve benlik kavramı gelişimi üzerinde olumlu etkisi olduğu (Taşkıran, 2005), ilköğretim dördüncü sınıf Türkçe dersinde okuduğunu anlama ve anladığını yazıyla anlatma temel dil becerilerinin gelişimini desteklediği görülmektedir (Yazkan, 2000).

Bu araştırmalar, dramanın öğrenme ürünleri üzerinde etkili olduğunu göstermektedir. Drama yönteminin etkili bir şekilde derslerde kullanılabilmesi için öğretmenlerin ve öğretmen adaylarının yöntem hakkında yeterli bilgi sahibi olması gerekmektedir.

Sınıf içindeki öğretme-öğrenme sürecinin etkili olabilmesi uygun yöntem ve tekniklerin seçimi ile olasıdır. Öğrencilerin düzeylerine, yaşlarına ve yeteneklerine uygun yöntem ve teknik seçerken öğretmenlerimizin zengin yöntem ve teknik bilgisine sahip olmaları gerekir (Demirel, 2008: 196). Çağdaş eğitim anlayışına göre öğretmenler; hem konu alanı ve alan eğitimine ilişkin hem de öğrenme-öğretme sürecine ilişkin yeterliklerini geliştirmek

durumundadırlar. Yetişme düzeyi, kendini geliştirme ve birikim; öğretmenlerin güncel, kültürel ve evrensel konularda bilgi sahibi, yeni yöntem ve tekniklerden haberdar olmalarını gerektirmektedir (Özdemir ve Üstündağ, 2007: 226).

Öğretmen ve öğretmen adaylarının drama konusundaki yeterliliklerinin tespiti ile ilgili çok sayıda çalışma bulunmaktadır: Akyel (2011) okul öncesi eğitim kurumlarında görev yapan öğretmenlerin drama yöntemi (oyun) yeterliliklerini değerlendirdiği çalışmasında öğretmenlerin “Dramayı Planlama Yeterliği” boyutunda kendilerini ara sıra yeterli görürken; “Dramayı Gerçekleştirme Yeterliği” boyutunda, “Dramayı Değerlendirme Yeterliği” boyutunda ve “Drama Genel Yeterliği” olan ölçeğin genelinde kendilerini çoğu zaman yeterli gördüklerini tespit etmiştir.

Yıldırım ve Gürol (2010) ise, ilköğretim birinci kademe sınıf öğretmenlerinin yaratıcı drama yöntemine ilişkin yeterlilik ve uygulama düzeylerini belirlemeye yönelik araştırmalarında; öğretmenlerin, drama etkinliklerinin değerlendirilmesine yönelik yeterlilikleri, bilme ve uygulama düzeylerinde yeterli olduklarını, buna karşın drama ve drama uygulamasına yönelik yeterlilikleri bilme ve uygulama düzeylerinde, yeterli olmadıklarını belirlemiştir.

Tutuman (2011) ise yapmış olduğu araştırmada Türkçe öğretmenlerinin drama ve drama uygulamasına yönelik yeterlilikleri bilme ve uygulama düzeylerinin, yaratıcı dramayla ilgili diğer yeterlilikleri bilme ve uygulama düzeylerine göre daha düşük seviyede olduğunu tespit etmiştir.

Türkçe öğretmenleri ile ilgili yapılan bir diğer çalışmada ise Türkçe öğretmeni adaylarının, tiyatro ve drama uygulamaları dersini mesleki hayatlarında işlevsel buldukları, ancak dersin içerik (konu, kapsam), kullanılan materyal ve teori-uygulama dağılımı açısından birtakım yetersizlikleri barındırdığı yönünde görüşler belirtmiştir. (Özkan vd. 2010).

İlköğretimde drama etkinliklerini planlarken ve uygularken sınıf öğretmenlerine büyük sorumluluklar düşmektedir. Öğretmenlerin ve drama liderlerinin çocukların içinde buldukları gelişim döneminin özelliklerini, bu çocuklarla çalışırken, drama etkinliklerini planlarken ve uygularken nelere dikkat edecekleri konularında kendilerini yetiştirmeleri gerekmektedir. Şimşek (2004: 73) drama uygulayacak öğretmenlerin eğitici dramanın niteliği, amaçları, tekniği konusunda kuramsal bilgiler edinmiş, drama uygulamalarına katılmış, etkinliği bizzat yaşamış olması gerektiğini vurgulamıştır.

Sınıf öğretmenlerinin dramayı etkili bir öğretim yöntemi olarak derslerinde kullanabilmeleri yukarıda değinilen yararlar bakımından büyük önem arz etmektedir. Bu nedenle çalışma kapsamında aşağıdaki araştırma sorularına cevap aranmaktadır:

1-Sınıf öğretmenlerinin öğrenme-öğretme sürecinde drama etkinliklerine yer verme durumları nedir?

2-Sınıf öğretmenlerinin drama etkinliği hakkındaki bilgi düzeyleri nedir?

YÖNTEM

Araştırmada, var olan bir durum belirlenmeye çalışıldığı için betimsel tarama modeli kullanılmıştır. Tarama modeli, geçmişte ya da halen var olan bir durumu var olduğu şekliyle betimlemeyi amaçlayan araştırma yöntemidir (Karasar, 2006: 77).

Araştırma Grubu

Araştırma grubunu, 2010-2011 eğitim öğretim yılında Trabzon il merkezinde bulunan ve Millî Eğitim Bakanlığına bağlı devlet okullarında görev yapan 90 sınıf öğretmeni oluşturmaktadır.

Veri Toplama Aracı

Araştırmada kullanılacak anketin oluşturulması için öncelikle alan literatürü taranarak önemli kaynaklar incelenmiştir. Ayrıca Dalbudak ve Köksal Akyol'un (2008) anaokulu öğretmenlerinin drama etkinliklerine yer verme durumlarını incelemek amacıyla hazırladıkları anketten de yararlanılarak sınıf öğretmenlerine yönelik anket formu hazırlanmıştır. Anket formunda yer alan bazı sorularda sınıf öğretmenlerinin birden fazla maddeyi işaretlemelerine olanak sağlanmıştır. Ayrıca açık uçlu sorularla elde edilen verilerin niteliği artırılmak istenmiştir. Anket oluşturulduktan sonra drama alanında çalışan 3 öğretim üyesinin ve 5 sınıf öğretmenin anketle ilgili görüşleri alınmıştır. Bu görüşler neticesinde anket formu yeniden düzenlenerek sınıf öğretmenlerine uygulanmak için hazır hale getirilmiştir. Anketin düzenlenmiş son halinde toplam 13 soru bulunmaktadır. Araştırmada ayrıca sınıf öğretmenlerinin demografik özelliklerini tespit etmek amacıyla 'kişisel bilgi formu' da kullanılmıştır.

Verilerin Toplanması ve Analizi

Trabzon il merkezinde bulunan 26 ilköğretim okulunun idarecisinden izin alınarak okullarında görev yapan sınıf öğretmenlerine hazırlanan anketler dağıtılmıştır. Öğretmenlere anketin amacı ve nasıl doldurulacağı hakkında gerekli bilgiler verilmiştir. Öğretmenlerden gönüllü olanlar anket sorularını cevaplandırmıştır. Toplam 90 öğretmen anketi gönüllü olarak doldurmuştur. Anket forumlarından elde edilen veriler SPSS 16.0 programına girilmiştir. Verilerin analizinde frekans ve yüzde değerleri kullanılmıştır. Anketteki bazı sorulara öğretmenler birden fazla cevap verme hakkına sahip olduğu için bu sorulara ait bulgulardaki yüzdeler (%) değerleri genel toplamdan elde edilen değerler üzerinden hesaplanmıştır (Tablo 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 14) ve elde edilen verilerden hareketle yorumlanmıştır.

BULGULAR

Sınıf öğretmenlerinin sınıf içi etkinliklerinde drama etkinliklerine yer verme durumlarının ve drama etkinliği hakkındaki bilgi düzeylerinin belirlenmesi amacıyla yapılan bu araştırmada elde edilen bulgular aşağıda sunulmuştur.

10

Tablo 1. Araştırmaya Katılan Sınıf Öğretmenlerinin Kişisel Bilgileri

Öğretmenlere Ait Kişisel Bilgiler		f	%
Cinsiyet	Kadın	51	56.7
	Erkek	39	43.3
Mezun Oldukları Alan	Sınıf Öğretmenliği	55	61.1
	Eğitim Fakültesinde herhangi bir bölüm (Sınıf Öğretmenliği dışında)	12	13.3
	Diğer	23	25.6
Yaş	21-30 yaş arası	19	21.1
	31-40 yaş arası	33	36.7
	41 ve üzeri	38	42.2
Hizmet Süresi	1-5 yıl arası	10	11.1
	6-10 yıl arası	16	17.8
	11-20 yıl arası	36	40.0
	21 ve üzeri	28	31.1

Tablo 1'e bakıldığında araştırmaya katılan sınıf öğretmenlerinin % 56.7'sinin kadın, % 43.3'ünün erkek olduğu görülmektedir. Yani araştırmaya 51 kadın 39 erkek sınıf öğretmeni katılmıştır. Öğretmenlerin mezun oldukları alanlara bakıldığında ise % 61.1'i eğitim fakültesinin sınıf öğretmenliği bölümünden, % 13.3'ü eğitim fakültesinin sınıf öğretmenliği hariç diğer alanlarından birinden ve % 25.6'sının eğitim fakültesi dışında dört yıllık herhangi bir fakülteden mezun olduğu belirlenmiştir. Sınıf öğretmenlerinin yaş durumlarına bakıldığında ise % 21.1'inin 21-30 yaş arasında olduğu, % 36.7'sinin 31-40 yaş arasında olduğu, %42.2'sinin ise 41 ve üzeri bir yaşta olduğu görülmektedir. Sınıf öğretmenlerinin hizmet süreleri incelendiğinde % 11.1'inin 1-5 yıl arası, % 17.8'inin 6-10 yıl arası, % 40'ının 11-20 yıl arası, % 31.1'inin 21 yıl veya üzeri çalıştığı tespit edilmiştir.

Tablo 2. Sınıf Öğretmenlerinin Drama Eğitimi Alma Durumuna Ait Bulgular

Drama Eğitimi Alma Durumu	f	%
Evet	40	44.4
Hayır	50	55.6
TOPLAM	90	100

Tablo 2’de sınıf öğretmenlerinin drama eğitimi alma durumlarına bakıldığında öğretmenlerin % 44.4’ünün drama eğitimi aldığı fakat % 55.6’sının ise herhangi bir drama eğitimi almadığı ortaya çıkmıştır. Araştırmaya katılan ve görevinin başında olan 90 öğretmenin yarıdan biraz fazlasının drama eğitimi almadığı görülmektedir. Ankete katılan öğretmenlerden hiçbiri şu an için drama eğitimi almamaktadır. Ayrıca araştırmaya katılan 23 sınıf öğretmeni drama ile ilgili eğitim almak istediklerini belirtmişlerdir. Bu durum sınıf öğretmenlerinin meslekî anlamda kendilerini geliştirmek istediklerini göstermesi açısından önemlidir

Tablo 3. Sınıf Öğretmenlerinin Drama Etkinliğini Planlarken Dikkat Ettikleri Unsurlara Ait Bulgular

Drama Etkinliğini Planlarken Dikkat Edilen Unsurlar	f	%
Çocukların ilgisi	64	21.8
Çocukların bireysel farklılıkları	54	18.4
Çocukların gereksinimleri	49	16.7
Derslerin özellikleri	48	16.4
Okulun bulunduğu bölgenin özellikleri	29	9.9
Okulun fiziksel koşulları	29	9.9
Okulda bulunan materyaller	20	6.8
TOPLAM	293	100

Tablo 3 incelendiğinde sınıf öğretmenlerinin drama etkinliğini planlarken en çok dikkat ettikleri unsurun çocukların ilgisi olduğu görülmektedir. Sınıf öğretmenlerinin % 21.8’i çocukların ilgi alanlarını dikkate alarak drama etkinliğini planladıkları ortaya çıkmıştır. En çok dikkat ettikleri diğer bir unsur ise çocukların bireysel farklılıklarıdır. Öğretmenlerin % 18.4’ü çocukların bireysel farklılıklarını dikkate alarak drama etkinliğini planlamaktadır. Bunların yanı sıra sınıf öğretmenlerinin % 16.7’si çocukların gereksinimlerine ve ihtiyaçlarına % 16.4’ü derslerin özelliklerine, içeriklerine dikkat ederek drama etkinliklerini planlamaktadır. Ayrıca sınıf öğretmenlerinin % 9.9’u drama etkinliğini planlarken okulun fiziksel koşullarına, imkanlarına dikkat ederken okulun bulunduğu bölgenin özelliklerine de dikkat edenlerin oranı % 9.9’dur. Öğretmenlerin % 6.8’i de okulda bulunan materyallere dikkat etmektedir.

Tablo 4. Sınıf Öğretmenlerinin Drama Etkinliğini Planlarken ve Uygularken Gerçekleştirmek İstedikleri Amaçlara Ait Bulgular

Drama Etkinliğini Planlamada ve Uygulamadaki Amaçlar	f	%
Çocukların kendilerini ifade edebilmelerini sağlamak	79	11.8
Yaratıcılıklarını geliştirmek	77	11.5
Özgüven duygusunu geliştirmek	75	11.2
İşbirliği, dayanışma ve paylaşma duygusunu geliştirmek	62	9.2
Sosyal duygusal gelişimini desteklemek	59	8.8
Sorumluluk duygusunu geliştirmek	52	7.8
Grup dinamiğini yakalamak	48	7.1
Dil gelişimini desteklemek	46	6.8
Çocukların değişik olaylarla ilgili deneyim kazanmasını sağlamak	42	6.2
Kendini ve başkalarını tanımalarını sağlamak	36	5.3
Bilgi aktarımı	34	5.1
Bilişsel gelişimini desteklemek	29	4.3
Psikomotor gelişimini desteklemek	28	4.1
TOPLAM	667	100

Tablo 4'te sınıf öğretmenlerinin drama etkinliğini planlarken ve uygularken öğrencilere kazandırmak istedikleri amaçlara ait bulgulara yer verilmiştir. Buna göre drama etkinliğini planlarken ve uygularken sınıf öğretmenlerinin % 11.8'i çocukların kendilerini ifade edebilmelerini sağlamayı, % 11.5'i yaratıcılıklarını geliştirmeyi ve % 11.2'si özgüven duygusunu geliştirmeyi amaçlamaktadır. Bu amaçların yanında sınıf öğretmenleri öğrencilerin işbirliği, dayanışma ve paylaşma duygusunu geliştirmek (% 9.2), sosyal duygusal gelişimini desteklemek (% 8.8), sorumluluk duygusunu geliştirmek (% 7.8), grup dinamiğini yakalamak (% 7.1), dil gelişimini desteklemek (% 6.8), değişik olaylarla ilgili deneyin kazanmalarını sağlamak (% 6.2), kendini ve başkalarını tanımalarını sağlamak (% 5.3), bilişsel gelişimini sağlamak (% 4.3) ve psikomotor gelişimini desteklemek (% 4.1) amacıyla drama etkinliğini planlamakta ve uygulamaktadır. Sınıf öğretmenlerin % 4.1'i de öğrencilere bilgi aktarımında bulunabilmek için drama etkinlikleri yapmaktadır.

Tablo 5. Sınıf Öğretmenlerinin Sınıf İçi Uygulamalarda Drama Etkinliğine Yer Verme Sıklıklarına Ait Bulgular

Drama Etkinliğine Yer Verme Sıklığı	f	%
Haftada bir defa	29	29
Haftada birkaç defa	29	29
Ayda bir defa	12	12
Günde bir defa	8	8
Günde birkaç defa	4	4
İki haftada bir defa	4	4
Hiç yapmıyorum	4	4
TOPLAM	100	100

Tablo 5'te sınıf öğretmenlerinin sınıf içi uygulamalarda drama etkinliğine yer verme sıklıkları incelendiğinde; öğretmenlerin çoğunluğu haftada bir defa (% 29) ve haftada birkaç defa (% 29) drama etkinliğine derslerinde yer vermektedir. Diğer öğretmenler ise ayda bir defa (% 12), günde bir defa (% 8), günde birkaç defa (% 4) ve iki haftada bir defa (% 4) ders içi uygulamalarda drama etkinliğine yer vermektedirler. Araştırmaya katılan öğretmenlerin % 4'ünün ise sınıf içi uygulamalarda drama etkinliği yaptırmadığı görülmektedir.

Tablo 6. Sınıf Öğretmenlerinin Drama Etkinliğine En Çok Hangi Derslerde Yer Verdiklerine Ait Bulgular

Drama Etkinliğinin En Çok Yapıldığı Dersler	f	%
Türkçe	60	20.1
Serbest Etkinlikler	60	20.1
Hayat Bilgisi	47	15.7
İlk Okuma Yazma	30	10
Sosyal Bilgiler	25	8.3
Trafik Güvenliği ve İlk Yardım	21	7
Matematik	15	5
Fen ve Teknoloji Dersi	13	4.3
Beden Eğitimi	12	4
Müzik	8	2.7
Görsel Sanatlar	8	2.7
TOPLAM	299	100

Tablo 6 incelendiğinde sınıf öğretmenlerinin en çok Türkçe dersinde (% 20.1), serbest etkinlik saatinde (% 20.1) ve Hayat Bilgisi dersinde (% 15.7) drama etkinliğine yer verdiği görülmektedir. Sınıf öğretmenlerinin % 10'u İlk Okuma Yazma derslerinde, % 8.3'ü Sosyal Bilgiler dersinde, % 7'si Trafik Güvenliği ve İlk Yardım dersinde, % 5'i Matematik dersinde, % 4.3'ü Fen ve Teknoloji dersinde, % 4'ü Beden Eğitimi dersinde, % 2.7'si Müzik ve % 2.7'si Görsel Sanatlar dersinde drama etkinliklerine yer vermektedir. Genel olarak öğretmenlerin büyük bir kısmı ana derslerde ve serbest etkinlik saatlerinde drama yaptırırken Görsel Sanatlar, Müzik, Beden Eğitimi gibi derslerde drama yaptırmamaktadır.

Tablo 7. Sınıf Öğretmenlerinin Drama Etkinliğinde Uyguladıkları Aşamalara Ait Bulgular

Drama Etkinliğinde Uygulanan Aşamalar	f	%
Isınma	23	17.4
Esas çalışma	35	26.5
Rahatlama çalışması	11	8.3
Değerlendirme	17	12.8
Hepsi	46	34.8
TOPLAM	132	100

Tablo 7 incelendiğinde sınıf öğretmenlerinin % 17.4'ü drama etkinliğinde ısınma aşamasını, % 26.5'i esas çalışma aşamasını, % 8.3'ü rahatlama aşamasını ve % 12.8'i değerlendirme aşamasını yaptırmaktadır. Sınıf öğretmenlerinin sadece % 34.8'i drama etkinliğinin bütün aşamalarını yaptırmaktadır.

Tablo 8. Sınıf Öğretmenlerinin Drama Etkinliğinin Isınma Aşamasında Önem Verdikleri Hususlara Ait Bulgular

Drama Etkinliğinin Isınma Aşamasında Önem Verilen Hususlar	f	%
Çocukların kendilerini rahat ve güvenli hissetmeleri	66	27.1
Çocukların esas çalışma aşamasına hazır olmalarına	48	19.7
Çocukların birbirleriyle kaynaşması	41	16.8
Grup dinamiğinin oluşmasına	36	14.8
Çocukların yeni ve değişik şeyler keşfetmeye hazır olmalarına	36	14.8
Çocukların bedeninin ısınmasına	16	6.5
TOPLAM	243	100

Tablo 8'e bakıldığında sınıf öğretmenlerinin % 27.1'i drama etkinliğinin ısınma aşamasında çocukların kendilerini rahat ve güvenli hissetmelerine, % 16.8'i çocukların birbirleriyle kaynaşmasına, % 19.7'si çocukların esas çalışma aşamasına hazır olmalarına, % 14.8'i çocukların yeni ve değişik şeyler keşfetmeye hazır olmalarına, % 6.5'i çocukların bedeninin ısınmasına ve % 14.8'i grup dinamiğinin oluşmasına önem verdikleri görülmektedir. Sınıf öğretmenlerinin ısınma aşamasında en çok çocukların kendilerini rahat ve güvende hissetmelerine önem verdiği ortaya çıkmaktadır.

Tablo 9. Sınıf Öğretmenlerinin Esas Çalışma Aşamasına Neler Yaptıklarına Ait Bulgular

Esas Çalışma Aşamasında Yaptıkları Faaliyetler	f	%
Canlandırma	65	50
Yaratıcılık aktiviteleri	43	33.1
Bilgilendirme	22	16.9
TOPLAM	130	100

Tablo 9'da görüldüğü üzere sınıf öğretmenlerinin % 50'si esas çalışma aşamasında canlandırma, % 33.1'i yaratıcılık aktiviteleri ve % 16.9'u bilgilendirme faaliyetlerinde bulunmaktadır. Esas çalışma aşamasında öğretmenlerin en çok canlandırma yaptıkları görülmektedir. Bilgilendirmenin sadece % 16.9'u tarafından yapıldığı ortaya çıkmaktadır.

Tablo 10. Sınıf Öğretmenlerinin Değerlendirme Aşamasında Önem Verdikleri Hususlara Ait Bulgular

Değerlendirme Aşamasında Önem Verilen Hususlar	f	%
Etkinlik sırasında çocukların neler hissettiklerini ifade etmelerine	69	44.2
Etkinlik sayesinde neler öğrendiklerine	63	40.4
Değerlendirme sırasında sorulan soruların açık uçlu olmasına	24	15.4
TOPLAM	156	100

Tablo 10'a bakıldığında sınıf öğretmenlerinin % 15.4'ünün drama etkinliğinin değerlendirme aşamasında sorulan soruların açık uçlu olmasına, % 40.4'ünün etkinlik sayesinde çocukların neler öğrendiklerine ve % 44.2'sinin etkinlik sırasında çocukların neler hissettiklerini ifade etmelerine önem verdiği görülmektedir.

Tablo 11. Sınıf Öğretmenlerinin Drama Etkinliklerinde Kullandıkları Tekniklere Ait Bulgular

Drama Etkinliğinde Kullanılan Teknikler	f	%
Rol oynama ve rol değiştirme	81	21.2
Öykü/olay canlandırma	76	19.9
Doğaçlama	62	16.2
Zihinde canlandırma	30	7.8
Kukla draması	30	7.8
Dans yoluyla drama	28	7.3
Müzik yoluyla drama	24	6.3
Resim yapma	22	5.7
Pantomim	22	5.7
Duyusal algı çalışmaları	5	1.3
Paralel çalışma	2	0.5
TOPLAM	382	100

Tablo 11'te sınıf öğretmenlerinin drama etkinliğinde kullandıkları teknikler gösterilmiştir. Buna göre sınıf öğretmenlerinin % 21.2'si rol oynama ve rol değiştirme tekniğini, % 5.7'si pantomim tekniğini, % 7.8'si zihinde canlandırma tekniğini, % 7.3'ü dans yoluyla drama tekniğini, % 19.9'u öykü/olay canlandırma tekniğini, % 0.5'i paralel çalışma tekniğini, % 5.7'si resim yapma tekniğini, % 7.8'si kukla draması tekniğini, % 16.2'si doğaçlama tekniğini, % 1.3'ü duygusal algı çalışmaları tekniğini ve % 6.3'ü müzik yoluyla drama tekniğini kullanmaktadır. Sınıf öğretmenlerinin drama etkinliklerinde öncelikli olarak rol oynama ve rol değiştirme, öykü/olay canlandırma ve doğaçlama tekniklerini kullandıkları tespit edilmiştir

14

Tablo 12. Sınıf Öğretmenlerinin Drama Etkinliklerinde Kullandıkları Araç Gereçlerle İlgili Bulgular

Drama Etkinliklerinde Kullanılan Araç Gereçler	f	%
Çocuk edebiyatı metinleri (masal, şiir, öykü, vb...)	66	17.7
Giysiler	49	13.1
Afişler-resimler	31	8.3
Farklı yaşantıları, olayları ya da hayvanları konu alan film ya da cd'ler	29	7.8
Müzik aletleri	29	7.8
Maskeler	28	7.5
Kuklalar	25	6.7
Fotoğraflar	24	6.4
Aksesuarlar	23	6.2
Kostümler	17	4.6
Resim malzemeleri	17	4.6
Sözsüz müzik kasetleri	13	3.5
Makyaj malzemeleri	13	3.5
Çeşitli seslere ait efekt kasetler	9	2.4
TOPLAM	373	100

Tablo 12 incelendiğinde sınıf öğretmenlerinin drama etkinliklerinde en çok kullandıkları araç gereçlerin çocuk edebiyatı metinleri (% 17.7) ve giysiler (% 13.1) olduğu görülmektedir. Bu araç gereçlerle birlikte afişler-resimler (% 8.3), farklı yaşantıları, olayları ya da hayvanları konu alan film ya da cd'ler (% 7.8), müzik aletleri (% 7.8), maskeler (% 7.5), kuklalar (% 6.7), fotoğraflar (% 6.4), aksesuarlar (% 6.2), kostümler (% 4.6), resim malzemeleri (% 4.6), sözsüz müzik kasetleri (% 3.5) ve makyaj malzemeleri (% 3.5) de sınıf öğretmenlerinin drama etkinliklerinde kullandıkları araç gereçler arasında yer almaktadır.

Tablo 13. Sınıf Öğretmenlerinin Çalıştıkları Kurumda Drama Odasının Bulunma Durumuna Ait Bulgular

Drama Odası Bulunma Durumu	f	%
Drama odası yok	83	83
Drama odası var	7	7
TOPLAM	90	100

Tablo 13'e bakıldığında araştırmaya katılan sınıf öğretmenlerinin sadece % 7'sinin çalıştığı kurumda drama odası bulunmaktadır. Diğer % 83'ünün ise çalıştığı kurumda drama odası bulunmadığı ortaya çıkmıştır.

Tablo 14. Sınıf Öğretmenlerinin Drama Etkinliklerini Yaptıkları Mekânlara Ait Bulgular

Drama Etkinliğinin Yapıldığı Mekânlar	f	%
Sınıf	85	78
Etkinlik salonu	10	9.2
Okulun bahçesi	8	7.3
Spor salonu	4	3.7
Drama odası	2	1.8
TOPLAM	109	100

Tablo 14'te görüldüğü üzere sınıf öğretmenlerinin % 78'i drama etkinliklerini sınıf içerisinde, % 9.2'si etkinlik salonunda, % 7.3'ü okulun bahçesinde, % 3.7'si spor salonunda ve % 1.8'i drama odasında yapmaktadır. Bu tablodaki veriler gösteriyor ki sınıf öğretmenlerinin büyük bir kısmı drama etkinliklerini sınıf içerisinde gerçekleştirmektedir. Okulunda drama salonu bulunan öğretmenlerin bile sadece 2'sinin drama odasında drama etkinliği yaptığı ortaya çıkmıştır.

SONUÇ VE ÖNERİLER

Günümüz eğitim öğretim camiasında yeni yöntem ve tekniklerle öğrencinin dikkati derse çekilmek istenmekte, edindiği bilgilerin kalıcı olması amaçlanmaktadır. Sadece düz anlatım veya soru cevap yöntemleriyle eğitimde istenilen başarıya ulaşılamaması yeni yöntemlerin de sınıf içerisinde kullanılmasını gerekli kılmıştır. Bu amaçla sınıf içerisinde çeşitli yöntemler kullanılmaya başlanmıştır. Bu yöntemlerden birisi de öğrenciler üzerinde etkili ve yararlı olan dramadır.

Eğitim öğretimin her aşamasında kullanılmaya uygun olan drama etkinlikleri özellikle ilköğretim çağındaki öğrenciler için çok daha elverişli ve dikkat çekici bir yöntemdir. İlköğretimin birinci kademesindeki öğrencilerin hem kişilik, hem bilgi, hem de davranış kazanımında etkili olan drama etkinliklerinin sınıf içerisinde yönlendirilmesinde ve uygulanmasında öğretmenlere önemli görevler düşmektedir. Bu nedenle, bu araştırmada sınıf öğretmenlerinin öğretme-öğrenme sürecinde drama etkinliklerine yer verme durumları ve drama etkinliği hakkındaki bilgi düzeyleri belirlenmek istenmiştir.

Yapılan araştırma sonucunda sınıf öğretmenlerinin büyük bir kısmının drama ile ilgili herhangi bir eğitim almadığı ortaya çıkmıştır. Trabzon il merkezinde araştırmaya katılan 90 sınıf öğretmeninden sadece % 44.4'ü drama eğitimi almış diğer % 55.6'sı ise hiçbir drama eğitimi almamıştır. Çağın koşullarına uygun ve daha çağdaş yöntem ve tekniklerle derslerin işlendiği günümüz eğitim sisteminde öğretmenlerin de bu özelliklere ayak uydurabilecek donanıma sahip olması gerekir. Öğretmenin sınıf içerisinde çeşitli yöntem ve teknikleri kullanabilmesi ve bunları etkili bir biçimde uygulayabilme becerisine sahip olması önemlidir. Bu nedenle, öğretmenlerin bu yöntem ve teknikler hakkında ciddi bir eğitim alması bir mecburiyettir. Fakat yapılan araştırmada sınıf öğretmenlerinin çoğunun drama ile ilgili hiçbir eğitim almadıkları ortaya çıkmıştır. Bu durum Yıldırım (2008)'in ilköğretim birinci kademe sınıf öğretmenlerinin yaratıcı drama yöntemine ilişkin yeterlilik ve uygulama düzeylerini belirlemek amaçlı araştırmasının; öğretmenlerin yüzde 11.4'ü mezun olduğu programda drama yöntemine ilişkin ders aldığı, yüzde 5.6'sının drama ile ilgili hizmet içi eğitim programına katıldığı, yüzde 81.1'inin drama ile ilgili hiçbir eğitim almadığı ve yüzde 1.9'unun ise başka yollarla drama konusunda bilgi sahibi oldukları sonucuyla benzerlik göstermektedir.

Eğitim-öğretim ortamlarında drama etkinliği planlanırken birçok etkeni de göz önünde bulundurmak gerekmektedir. Yapılan çalışmada sınıf öğretmenleri drama etkinliği planlarken en çok çocukların ilgi alanlarına (% 21.8) ve bireysel farklılıklarına (% 18.4) dikkat ettiklerini belirtmişlerdir. Ayrıca, sınıf öğretmenlerinin çocukların gereksinimlerine (% 16.7), derslerin özelliklerine (% 16.4), okulun fiziksel koşullarına (% 9.9), okulun bulunduğu bölgenin özelliklerine (% 9.9) ve okulda bulunan materyallere (% 6.8) de dikkat ederek drama etkinliklerini planladıklarını belirtmişlerdir.

Sınıf içerisinde çeşitli amaçlarla drama etkinlikleri yapılır. Bu araştırmaya katılan sınıf öğretmenlerinin drama etkinliğini planlarken ve uygularken en çok amaçladıkları şeyin çocukların kendilerini ifade edebilmelerini sağlamak (% 11.8), yaratıcılıklarını geliştirmek (% 11.5), özgüven duygularını geliştirmek (% 11.2) ve işbirliği, dayanışma ve paylaşma duygularını geliştirmek (% 9.2), sosyal duygusal gelişimlerine desteklemek (% 8.8) ve sorumluluk duygularını geliştirmek (% 7.8) olduğu ortaya çıkmıştır. Freeman, Sullivan ve Fulton (2003), drama eğitim programının öğrencilerde benlik kavramı ve sosyal beceriler konularında kontrol grubundakilere oranla daha yüksek düzeyde etkili olduğunu tespit etmişlerdir. Bunlarla birlikte öğretmenler çocukların grup dinamiğini yakalamak (% 7.1), dil gelişimini desteklemek (% 6.8), değişik olaylarla ilgili deneyim kazanmalarını sağlamak (% 6.2), kendilerini ve başkalarını tanımalarını sağlamak (% 5.3), bilişsel gelişimlerini desteklemek (% 4.3) ve psikomotor gelişimlerini desteklemeyi (% 4.1) de amaçlamaktadırlar. Ayrıca öğretmenler bilgi aktarımında bulunmak (% 5.1) amacıyla da drama etkinliğini uyguladıkları ortaya çıkmıştır.

Derslerde drama etkinliklerine yer verme sıklığı açısından bakıldığında sınıf öğretmenlerinin % 96'sı derslerde drama etkinliğine yer verirken % 4'ünün derslerinde drama etkinliği yaptırmadığı belirlenmiştir. Drama yaptıran öğretmenlerin % 12'si ise sınıf içi çalışmalarında ayda bir kere drama etkinliğine yer vermektedir. Günümüz eğitim-öğretim ortamlarında drama tekniğine hiç yer vermeyen ya da ayda bir kere gibi oldukça yetersiz düzeyde drama etkinliği yaptıran öğretmenlerin bulunması önemli bir eksikliklerdir. Öğretmenlerin küçük bir kısmı haftada bir defa (% 29) ve haftada birkaç defa (% 29) drama etkinliği yaptırmaktadır. Bazı öğretmenler ise her gün sınıf içi çalışmalarında drama etkinliğine yer vermektedir. Bu öğretmenlerin bir kısmı günde bir defa (% 8) bir kısmı ise günde birkaç defa (% 4) drama etkinliği yaptırmaktadır. Sınıf içi çalışmalarında öğretmenlerin drama etkinliğine sıkça başvurarak öğrencilerin dikkatini çekmeye çalışmaları önemli bir tespit olarak düşünülmektedir.

16

Bütün dersler için rahatça planlanabilen drama etkinliğine sınıf öğretmenlerinin en çok serbest etkinlik ders saatlerinde (% 20.1) ve Türkçe derslerinde (% 20.1) yer verdiği belirlenmiştir. Ayrıca Hayat Bilgisi (% 15.7) ve İlk Okuma Yazma (% 10) derslerinde de drama etkinliğine yer verildiği tespit edilmiştir. Sınıf öğretmenlerinin drama etkinliğine en az yer verdiği dersler ise Müzik (% 2.7) ve Görsel Sanatlar (% 2.7) olduğu ortaya çıkmıştır. Bu sonuç öğretmenlerin dramayı ayrı bir etkinlik olarak uygulamayı tercih ettiklerini ve Türkçe ile Hayat Bilgisi dersleri dışında pek fazla kullanmadıklarını göstermektedir. Ancak Kaya (2006) çalışmasında drama yöntemi ile 9 yaş öğrencilerinin derse olan ilgilerini arttırdığı, malzemelerini tam getirerek derse hazır olmalarına yardımcı olduğunu belirtmiştir. Yine bu araştırma sonucunda görülmüştür ki, drama ile resim düşünce bakımından resim yapmaya hazır hale gelmelerine, çalışma disiplini kazanmalarına, resme yoğunlaşmalarına, süreyi verimli kullanabilmelerine, hayal güçlerini, yaratıcılıklarını dışarıya vurarak yorumlar yapabilmelerine katkıda bulunduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu durum diğer derslerde de drama yönteminin etkili olduğu ve kullanılması gerektiği sonucunu ortaya çıkarmaktadır.

Sınıf içi çalışmalarda drama etkinliği uygulanırken takip edilmesi gereken aşamalar vardır. Bunlar; ısınma, esas çalışma, rahatlatma çalışması ve değerlendirme aşamalarıdır. Sınıf öğretmenlerinin sadece % 34.8'i bu aşamaların hepsini yaptırmaktadır. Diğer öğretmenler ise genelde bu aşamalardan birkaçını yapıp drama etkinliğini bitirmektedir. Sınıf öğretmenlerinin en çok yaptırdığı aşama esas çalışma (% 26.5) ve ısınma (% 17.4) aşamasıdır. Rahatlatma (% 8.3) ve değerlendirme (% 12.8) aşamasını ise çok az öğretmen yaptırmaktadır. Bu durumda sınıf içerisinde yapılan drama çalışmaları için öğrencilerin tam olarak hazırlanmadığı ve en önemli kısımlarından biri olan değerlendirme aşamasının amacına ulaşmadığı, yapılan dramanın etkili olup olmadığı üzerinde durulmadığı ortaya çıkmıştır.

Eğitim etkinliğinin sonunda değerlendirme yapıldığı gibi, eğitici drama etkinliğinin sonunda da değerlendirme yapılması gereği vardır. Çocuklar yaşantılarını ifade ederken, yapılan etkinlikten ne anlayıp ne anlamadıklarının, öğretmen tarafından değerlendirilmesi mümkün olur (Önder, 2010: 79). Isınma aşamasında öğretmenlerin en çok çocukların kendilerini rahat ve güvenli hissetmelerine (% 27.1), esas çalışma aşamasına hazır olmalarına (% 19.7) ve birbirleriyle kaynaşmalarına (% 16.8) önem verdiği tespit edilmiştir. Esas çalışma aşamasında sınıf öğretmenleri çoğunlukla canlandırma (% 50), yaratıcılık aktiviteleri (% 33.1) ve bilgilendirme (% 16.9) yapmaktadırlar. Sınıf öğretmenleri drama etkinliklerinde değerlendirme aşamasını çoğu defa yapmasalar da bu aşamada çocukların etkinlik

sırasında neler hissettiklerini ifade etmelerine (% 44.2), etkinlik sayesinde neler öğrendiklerine (% 40.4) ve bu sırada sorulan soruların açık uçlu olmasına (% 15.4) önem verdikleri ortaya çıkmıştır.

Sınıf içerisinde drama etkinliği gerçekleştirilirken çeşitli drama teknikleri kullanılmaktadır. Araştırmaya katılan sınıf öğretmenlerinin en çok kullandığı drama teknikleri rol oynama ve rol değiştirme (% 21.2), öykü/olay canlandırma (% 19.9) ve doğaçlamadır (% 16.2). Öğretmenler bu tekniklerin yanı sıra zihinde canlandırma (% 7.8), kukla draması (% 7.8), dans yoluyla drama (% 7.3), müzik yoluyla drama (% 6.3), pantomim (% 5.7) ve resim yapma (% 5.7) tekniklerini de kullanmaktadırlar. Öğretmenlerin en az kullandıkları teknikler ise duyuşsal algı çalışmaları (% 1.3) ve paralel çalışma (% 0.5) teknikleridir. Sınıf öğretmenlerinin genel olarak drama etkinliklerinde iki üç teknik üzerinde yoğunlaştıkları, fakat diğer teknikleri çok fazla kullanmadıkları ortaya çıkmıştır. Bu durum, Dalbudak ve Akyol'un (2008) çalışmasındaki anaokulu öğretmenlerinin drama etkinliğinde en çok rol alma ve canlandırma tekniklerini tercih ettikleri sonucu ile örtüşmektedir.

Drama etkinliklerinde çeşitli materyaller kullanılmaktadır. Sınıf öğretmenleri drama etkinliklerinde giysiler, kuklalar, sözsüz müzik kasetleri, maskeler, afişler-resimler, çeşitli seslere ait efekt kasetleri, çocuk edebiyatı metinleri, aksesuarlar, fotoğraflar, farklı yaşantılar, olaylar ya da hayvanları konu alan film veya cd'ler, kostümler, resim malzemeleri, makyaj malzemeleri ve müzik aletleri kullanmaktadırlar. En çok kullandıkları materyaller ise çocuk edebiyatı ürünleri (% 17.7) ve giysilerdir (% 13.1). Bunun sebebi olarak, okulların büyük bir kısmında drama odası bulunmadığı için öğretmenler en kolay ulaşılabilecek materyalleri drama etkinliklerinde kullanmak zorunda kalıyor diye düşünülebilir. Çünkü araştırmaya katılan sınıf öğretmenlerinin sadece % 7'sinin çalıştığı kurumda drama odası vardır. Diğer % 83'ünün çalıştığı kurumda drama odası bulunmamaktadır. Günümüzde en yaygın kullanılan önemli tekniklerden biri olan drama için ve bugün Avrupa'da ve Amerika'daki okulların büyük bir kısmında bulunan drama odasının Türkiye'deki okulların çoğunda bulunmaması önemli bir sonuç olarak görülmektedir. Bu anlamda Türkiye'nin eğitim öğretim yapılan kurumlarında çağdaş eğitim anlayışlarının uygulanabilmesi için gerekli alt yapının halen daha eksik olduğunu göstermesi bakımından önemli bir tespittir. Benzer bir çalışmada Başçı ve Gündoğdu (2011) yaratıcı drama derslerinin etkili olması ve eğitimin işlevselliği açısından etkili bir şekilde uygulanabilmesi için çalışmaya elverişli fiziki ortamlar, araç-gereç ve materyaller sağlanmalıdır sonucuna ulaşmıştır.

Drama odalarının eğitim öğretim kurumlarında bulunmamasından dolayı öğretmenler genellikle drama çalışmalarını farklı mekânlarda yapmak durumunda kalmaktadır. Bu araştırmaya katılan öğretmenler ise drama etkinliklerini genellikle sınıf içerisinde (% 78) yaptıklarını belirtmişlerdir. Öğretmenler sınıf haricinde etkinlik salonunda (% 9.2), okulun bahçesinde (% 7.3) ve spor salonunda (% 3.7) drama etkinliklerini yapmaktadırlar. Öğretmenlerin sadece % 1.8'i drama etkinliklerini drama odasında yapmaktadır. Fakat bakıldığında çalıştığı kurumda drama odası bulunan 7 öğretmeninden sadece iki tanesi drama odasını kullanmaktadır. Diğer 5 öğretmenin okulunda drama odası olduğu halde drama etkinliklerini başka mekânlarda yaptıkları belirlenmiştir. Bu da öğretmenlerimizin drama odasını kullanma alışkanlığını daha kazanamadıklarını göstermektedir. Oruç (2004) Eğitim fakültelerinde "İlköğretimde Drama" dersini veren öğretim elemanlarının karşılaştıkları güçlükler ve çözüm önerileri isimli çalışmasında drama ortamı ile ilgili problemi şu şekilde dile getirmiştir: Bir drama dersliğinin bulunmaması uygulama yapmada güçlükler yaratmaktadır. Ancak öğretim elemanları yine de derslerde uygulamaya yer vermektedir. Uygulama yapabilmek için en azından sıraları hareket ettirip bir boş alan yaratabilecekleri derslikleri kullanmaktadırlar. Drama derslerinde kullanabilecekleri araç-gereçleri öğretim elemanları kendileri sağlamakta bazen de öğrencilerin sağlaması yoluna gitmektedirler.

Bu sonuçlardan hareketle öncelikle daha nitelikli bir eğitimin gerçekleşmesi için okulların fiziki koşullarının bir an önce iyileştirilmesi, gerekli materyallerin sağlanması ve alt yapının en iyi şekilde düzenlenmesi gerekmektedir. Öğretmenlerin ders içerisinde yaptıkları etkinliklerde en iyi verimi alabilmesi için gerekli materyallerin okullarda bulunması önemlidir. Özellikle drama gibi etkinliklerin amacına ulaşabilmesi için çalışma ortamının uygun olması gerekir, bunun için de drama odalarına ihtiyaç vardır. Bu nedenle okullarda drama odalarının mutlaka bulunması gerekmektedir.

Drama etkinliğinin amacına ulaşabilmesinde öğretmene önemli görevler düşmektedir. Bu konuda yeterli bilgiye sahip olmayan öğretmenler drama çalışmalarında istenilen başarıya ulaşamayabilir. Araştırma sonuçlarına bakıldığında sınıf öğretmenlerinin büyük bir kısmının drama eğitimi almadığı belirlenmiştir. Bu eksikliğin giderilmesi için bir an önce çeşitli hizmet içi kurslar ve semineler verilerek öğretmenlerin drama konusunda yeterli bilgi ve beceriye sahip

olması sağlanmalıdır. Bu sayede öğretmenler drama etkinliklerinde önemli olan hususlara daha fazla önem verecekler, birkaç drama tekniği yerine çeşitli drama tekniklerine yer verebilecekler ve bütün dersler için drama etkinliklerinden yararlanabileceklerdir. Ayrıca eğitim fakültelerinde verilen drama dersleri, sınıf ortamlarından çıkarılıp öğretmen adaylarının rahatça uygulama yapabilecekleri drama odalarına taşınmalıdır.

KAYNAKÇA

- ADIGÜZEL, H. Ö. (2000). "Yaratıcı Drama Öğretmeni Yetiştirmenin Önemi ve Gerekliliği", Eğitim ve Yaşam Dergisi, 1(1), 5-9.
- AKYEL, Y. (2011). "Okul Öncesi Kurumlarında Görev Yapan Öğretmenlerin Drama Yöntemi (Oyun) Yeterliliklerinin Değerlendirilmesi", Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ahi Evran Üniversitesi: Kırşehir.
- BAŞÇI, Z. VE GÜNDOĞDU, K. (2011). "Öğretmen Adaylarının Drama Dersine İlişkin Tutumları ve Görüşleri: Atatürk Üniversitesi Örneği", İlköğretim-Online, 10(2), 454-467, [Online]: <http://ilkogretim-online.org.tr> adresinden 10Ekim 2011 tarihinde indirilmiştir.
- DALBUDAK, Z. Ve AKYOL, A. (2008). "Anaokulu Öğretmenlerinin Eğitim Programlarında Drama Etkinliklerine Yer Verme Durumlarının İncelenmesi", Ç.Ü. Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 17 (1), 169-188.
- DEMİREL, Ö. (2010). Öğretme Sanatı-Öğretim İlke ve Yöntemleri, Ankara: Pegem A.
- DORİON, K. R. (2009). "Science Through Drama: A Multiplecase Exploration Of The Characteristics Of Drama Activities Used In Secondary Science Lessons", International Journal of Science Education, 31 (16), 2247-2270.
- GÜNEŞ, F.(2007). Türkçe Öğretimi ve Zihinsel Yapılandırma, Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- FREEMAN, G. D., SULLİVAN, K. & FULTON, C.R. (2003). "Effects Of Creative Drama On Selfconcept,Social Skills, And Problem Behavior", Journal of Educational Research, 96, 131-139.
- KARASAR, N. (2006). Bilimsel Araştırma Yöntemleri, Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- KAYA, Ö. (2006). "İlköğretim 3. Sınıf Görsel Sanatlar Dersinde Drama Destekli Eğitimin Yaratıcı Sürece Katkıları", Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi, Ankara.
- KAYHAN, H. C. (2004). "Yaratıcı Dramanın İlköğretim 3.sınıf Matematik Dersinde Öğrenmeye, Bilgilerin Kalıcılığına ve Matematiğe Yönelik Tutumlara Etkisi", Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi: Ankara.
- ORUÇ, S. (2004). "Eğitim Fakültelerinde "İlköğretimde Drama" Dersini Veren Öğretim Elemanlarının Karşılaştıkları Güçlükler Ve Çözüm Önerileri", Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Hacettepe Üniversitesi: Ankara.
- ÖNDER, A. (2010). Yaşayarak Öğrenme İçin Eğitici Drama, Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- ÖZDEMİR, P. VE ÜSTÜNDAĞ, T. (2007). "Fen ve Teknoloji Alanındaki Ünlü Bilim Adamlarına İlişkin Yaratıcı Drama Eğitim Programı". İlköğretim-Online, 6 (2), 226-233.
- ÖZKAN, B., ŞAHBAZ, N. K. ve TÜFEKÇİOĞLU, B. (2010). "Türkçe Öğretmen Adaylarının Tiyatro ve Drama Uygulamaları Dersine Yönelik Görüşleri Üzerine Bir Araştırma", Education Sciences, 6 (4), 2436-2445.
- SAN, İ. (1990). "Eğitimde Yaratıcı Drama", Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi, 23(2), 573-582.
- SELİMHOC AOĞLU, A. (2004). "Drama ve İlköğretimde Dramanın Önemi", XIII. Ulusal Eğitim Bilimleri Kurultayı, Malatya: İnönü Üniversitesi.

- ŞİMŞEK, T. (2004). İlköğretimde Drama-Kuramsal Bilgiler ve Uygulama Örnekleri, İstanbul: Suna Yayınları
- TAŞKIRAN, S. (2005). “Drama Yöntemi İle İlköğretim Dördüncü Sınıf Sosyal Bilgiler Dersinin İşlenişinin Öğrenme Ve Öğrencilerin Benlik Kavramına Etkisi Yönünden Değerlendirilmesi”, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Selçuk Üniversitesi.
- TUTUMAN, O. Y. (2011). “Türkçe Öğretmenlerinin Yaratıcı Drama Uygulama Yeterlilikleri”, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi: İzmir.
- YALIM, N. (2003). “İlköğretim Dördüncü Sınıf Fen Bilgisi Dersinin Yaratıcı Drama Yöntemi İle Öğretiminin Öğrencilerin Akademik Başarısına Etkisi” Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Anadolu Üniversitesi: Eskişehir.
- YAZKAN, M. (2000). “İlköğretim Okullarının 1. Kademesinde Dinlediğini Anlama Davranışının Kazandırılmasına Dramatizasyonun Etkisi”, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi: İstanbul.
- YILDIRIM, İ. N. (2008). “İlköğretim Birinci Kademe Sınıf Öğretmenlerinin Yaratıcı Drama Yöntemine İlişkin Yeterlilik Ve Uygulama Düzeylerinin Belirlenmesi”, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Fırat Üniversitesi: Elazığ.
- YILDIRIM, İ.N. VE GÜROL, A. (2010). “Sınıf Öğretmenlerinin Yaratıcı Drama Yöntemine İlişkin Yeterlilik ve Uygulama Düzeylerinin Belirlenmesi”, Education Sciences, 5 (3), 729-741.

